

Hvilke utfordringer har små fødeinstitusjoner?

Helsedirektoratet

05.09.19

Lars T. Johansen

Statens Helsetilsyn

Små fødeinstitusjoner i media

Små fødeinstitusjoner...

Hvordan definerer vi »små fødeinstitusjoner«?

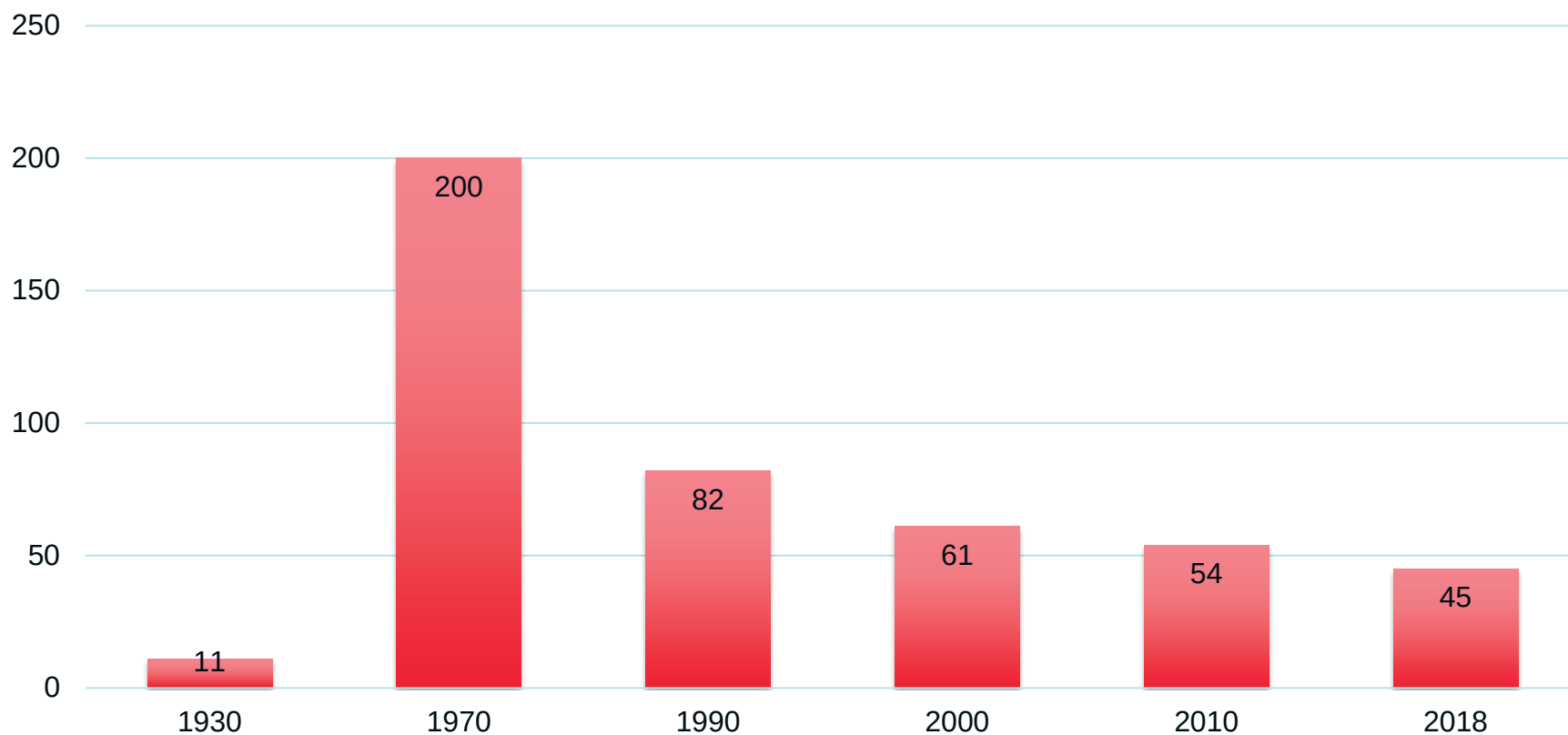
- < 500 fødsler per år?
- < 1000 fødsler per år?
- < 1500 fødsler per år?

Faglige krav til fødeinstitusjoner 1/97 (Helsetilsynet)

Stortingsmelding nr. 43 (1999 - 2000) om differensiert fødselsomsorg

- Kvinneklinikker minst 1500 fødsler per år
- Fødeavdelinger minst 400 – 500 fødsler per år
- Fødestuer minst 40 fødsler per år

Antall fødeinstitusjoner i Norge fra 1930 - 2018

Fødeinstitusjoner i Norge 2018

Helse Sør-øst: 18 avdelinger

Helse Vest: 6 avdelinger

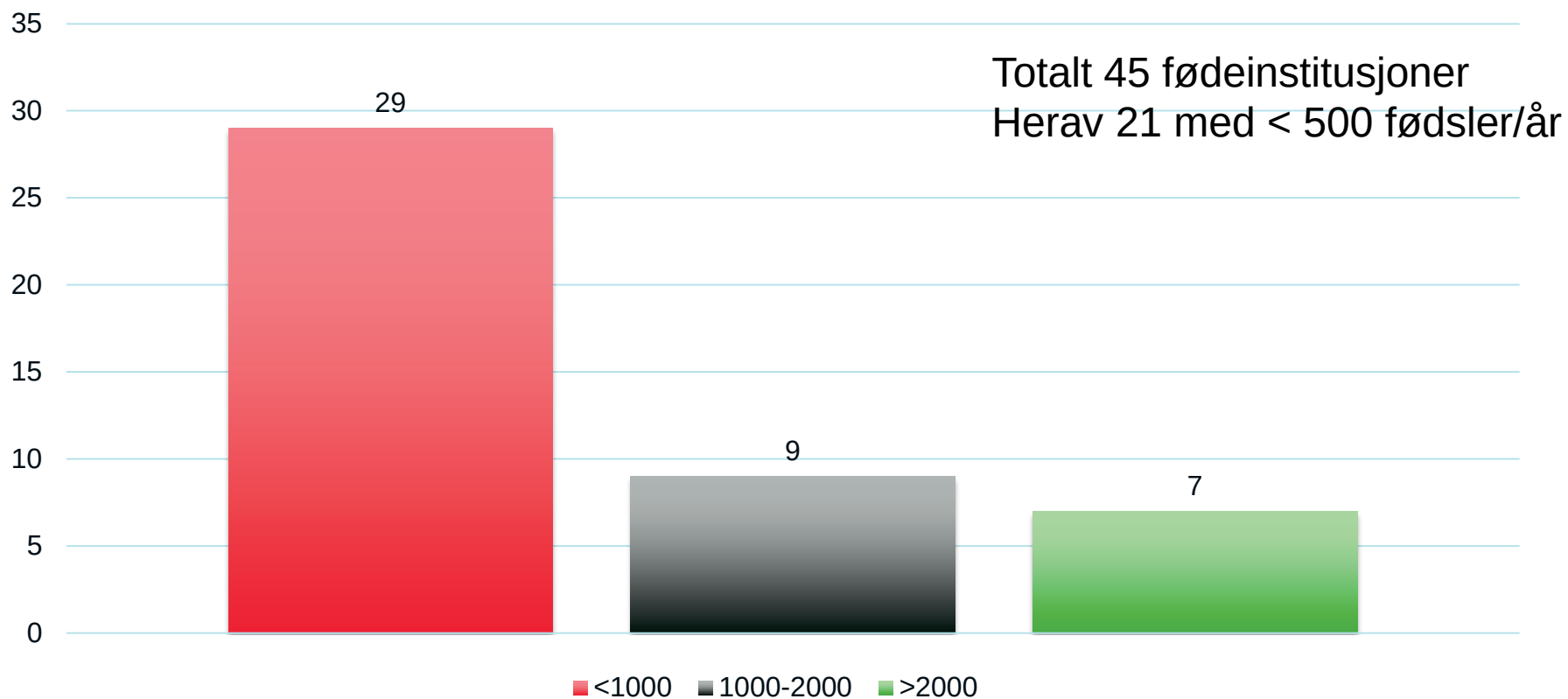
Helse Midt: 7 avdelinger

Helse Nord: 14 avdelinger

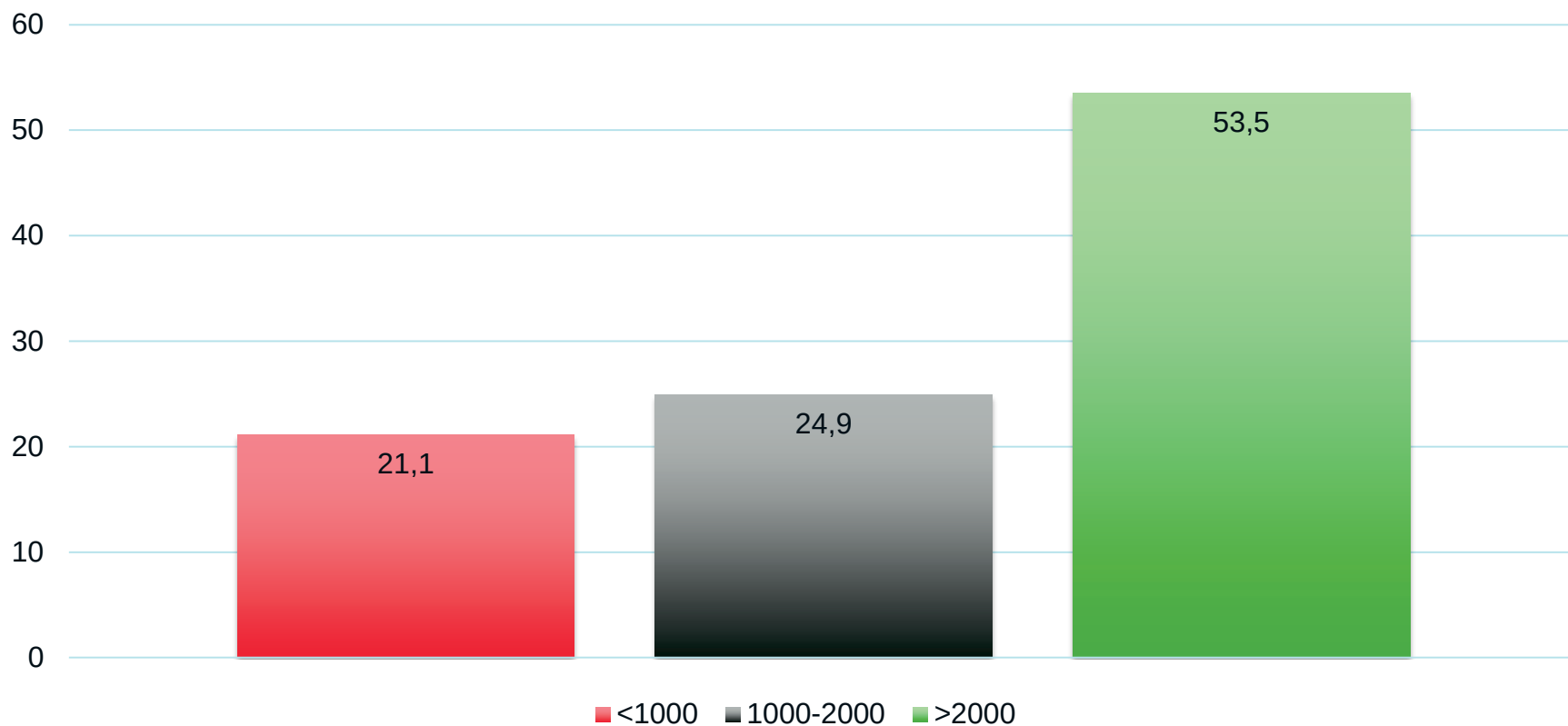
Totalt 45 fødeinstitusjoner

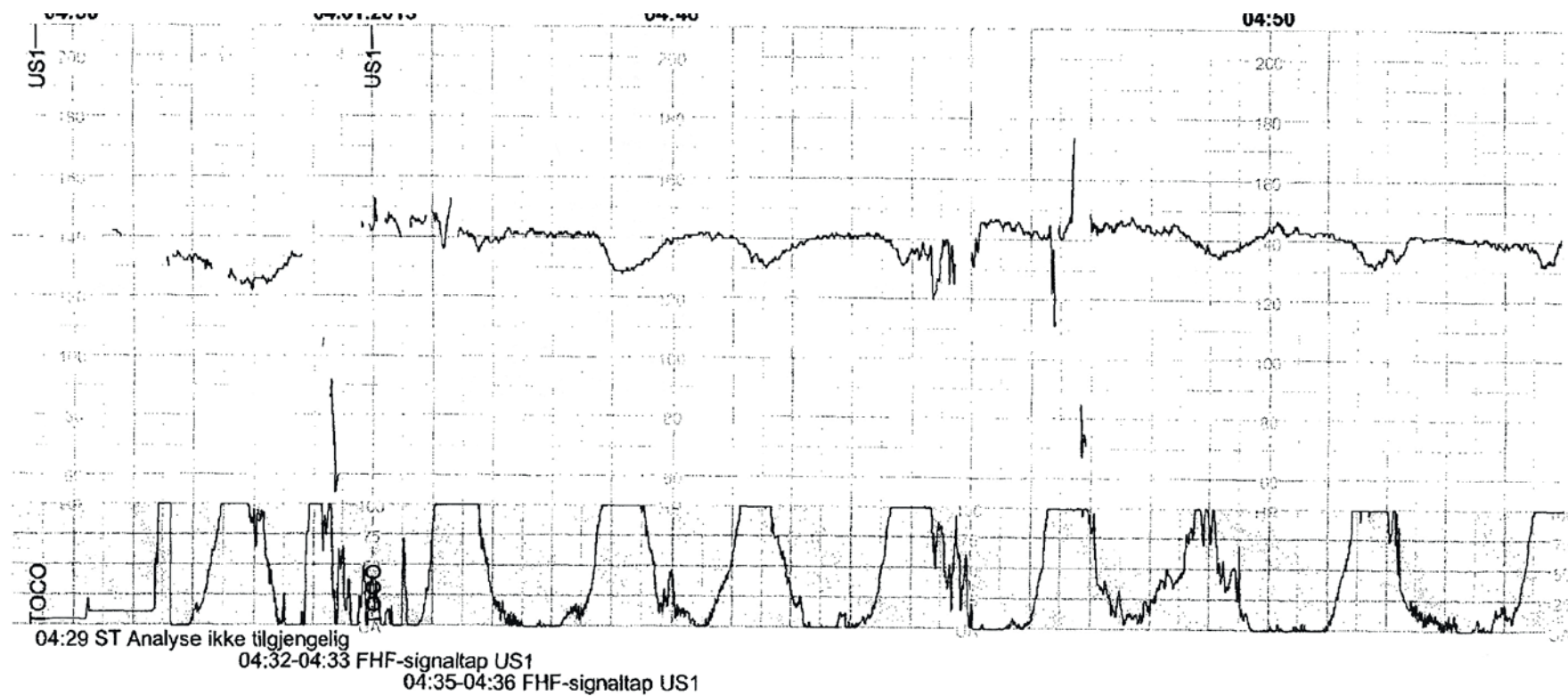

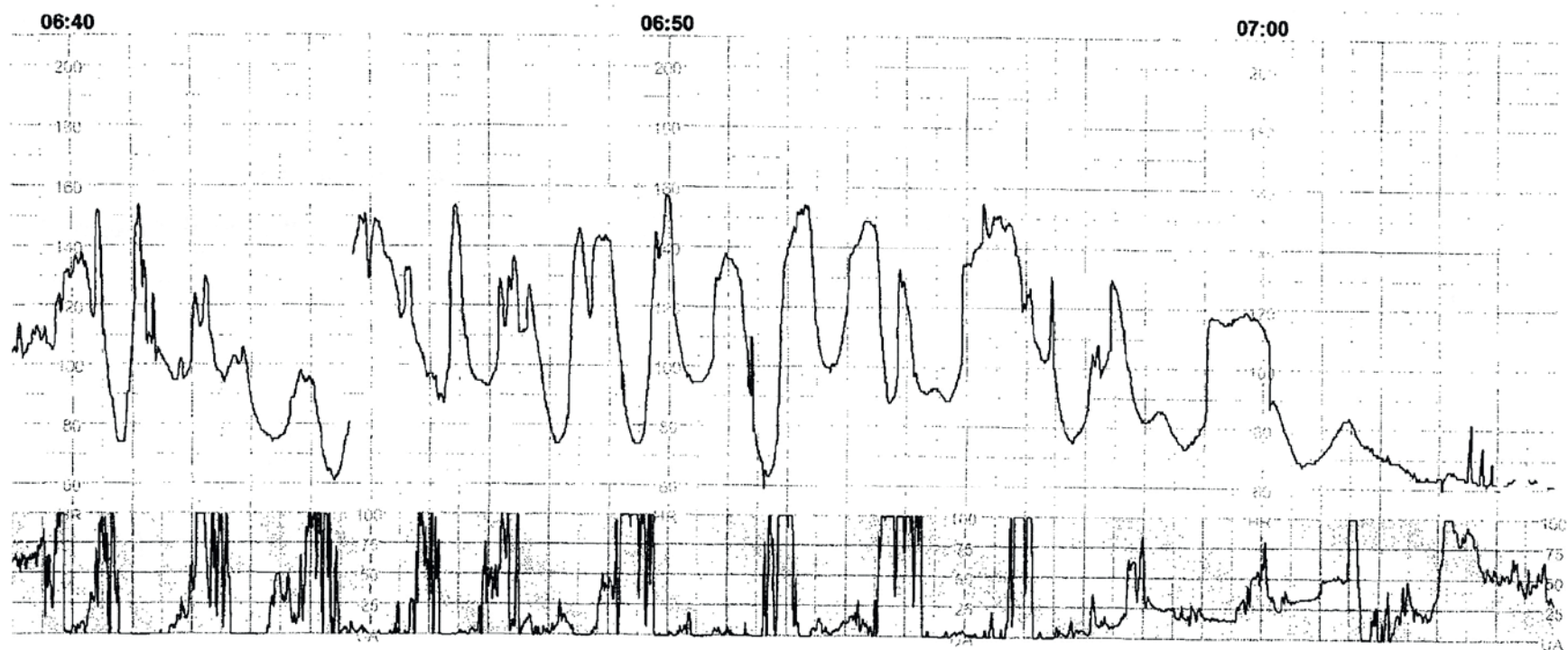
Antall fødeinstitusjoner i Norge 2018 fordelt etter størrelse

Prosentvis fordeling av fødsler på små, mellomstore og store fødeinstitusjoner

Hva er skrevet om risiko ved små fødeinstitusjoner?

- Neonatal dødelighet høyere på små fødeinstitusjoner (< 2000 fødsler/år) – Moster D, 2001
- Alvorlige fødselsskader i Danmark – oftere medhold i klager på fødsler foregått ved små fødeinstitusjoner (<1400 fødsler/år) – Milland M, 2015
- CTG tolkning dårligst hos fødselshjelpere som arbeidet ved små fødeinstitusjoner (<1000 fødsler/år) – Thellesen L, 2017

Rapport fra Statens helsetilsyn 2008 - Små fødeinstitusjoner (< 500 fødsler per år)

- Rekrutteringsproblemer
- Vikarer/vikarstafetter
- Ujevn faglig kvalitet
- Mangelfull faglig oppdatering og trening på akutte situasjoner
- Manglende seleksjon og overflytting
- Mangelfull implementering av prosedyrer
- Manglende overvåking av resultater og systematisk avviksbehandling

Tilsynsmyndighetenes evaluering av hendelser i fødselsomsorgen

ORIGINAL RESEARCH ARTICLE | [Open Access](#) |

An evaluation by the Norwegian Health Care Supervision
Authorities of events involving death or injuries in maternity
care

Lars Thomas Johansen, Geir Sverre Braut, Jan Fredrik Andresen, Pål Øian

First published: 28 May 2018 | <https://doi.org/10.1111/aogs.13391>

Funding information No specific funding was obtained.

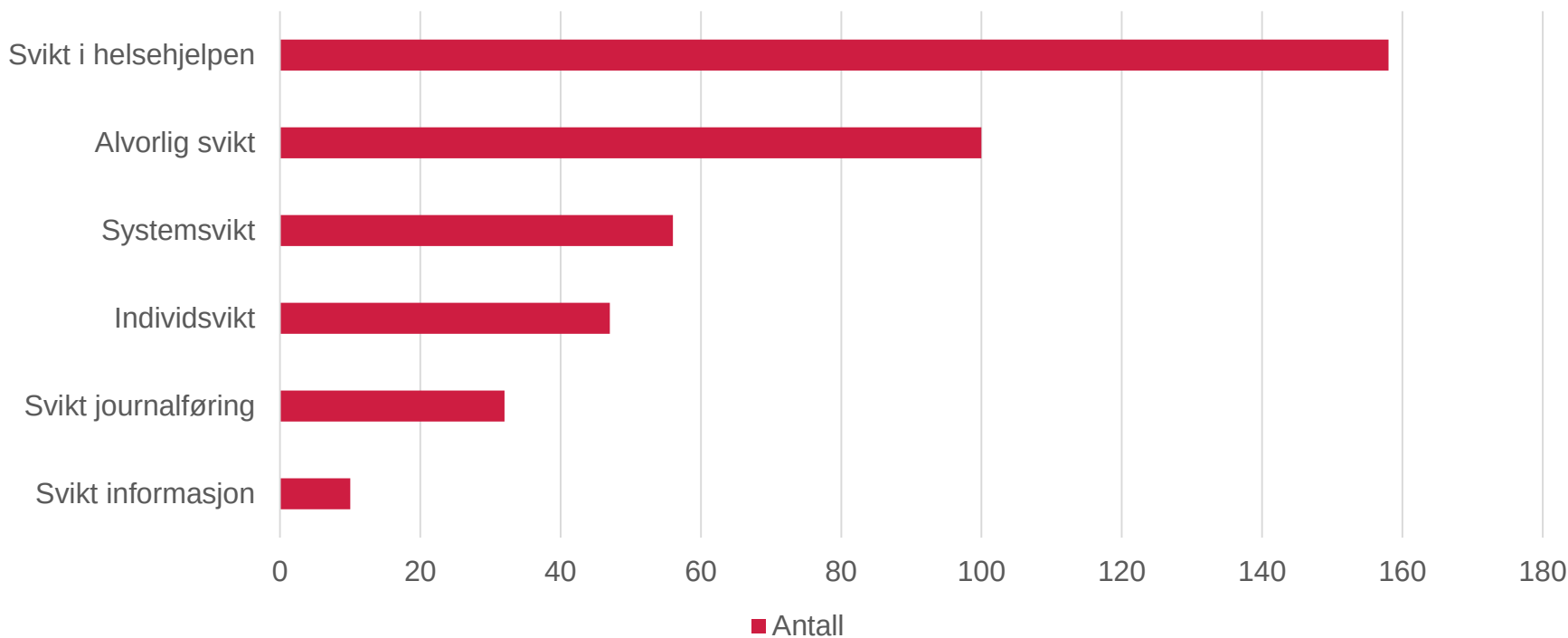
Tilsynssaker mellom 2009-2013

338 saker

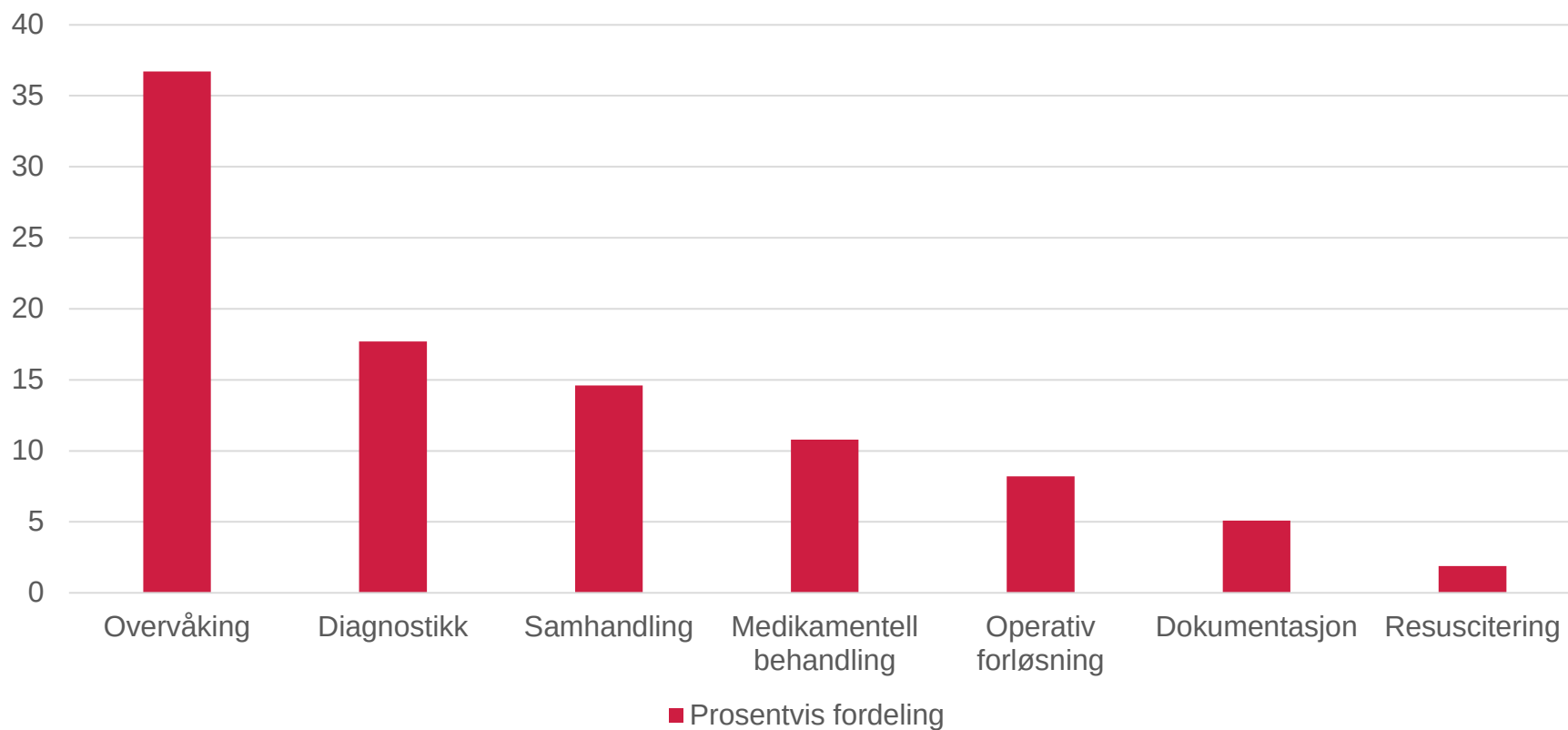
207 med alvorlig utfall

Tilsynsmyndighetenes konklusjoner i 207 saker med svært alvorlig utfall

Antall

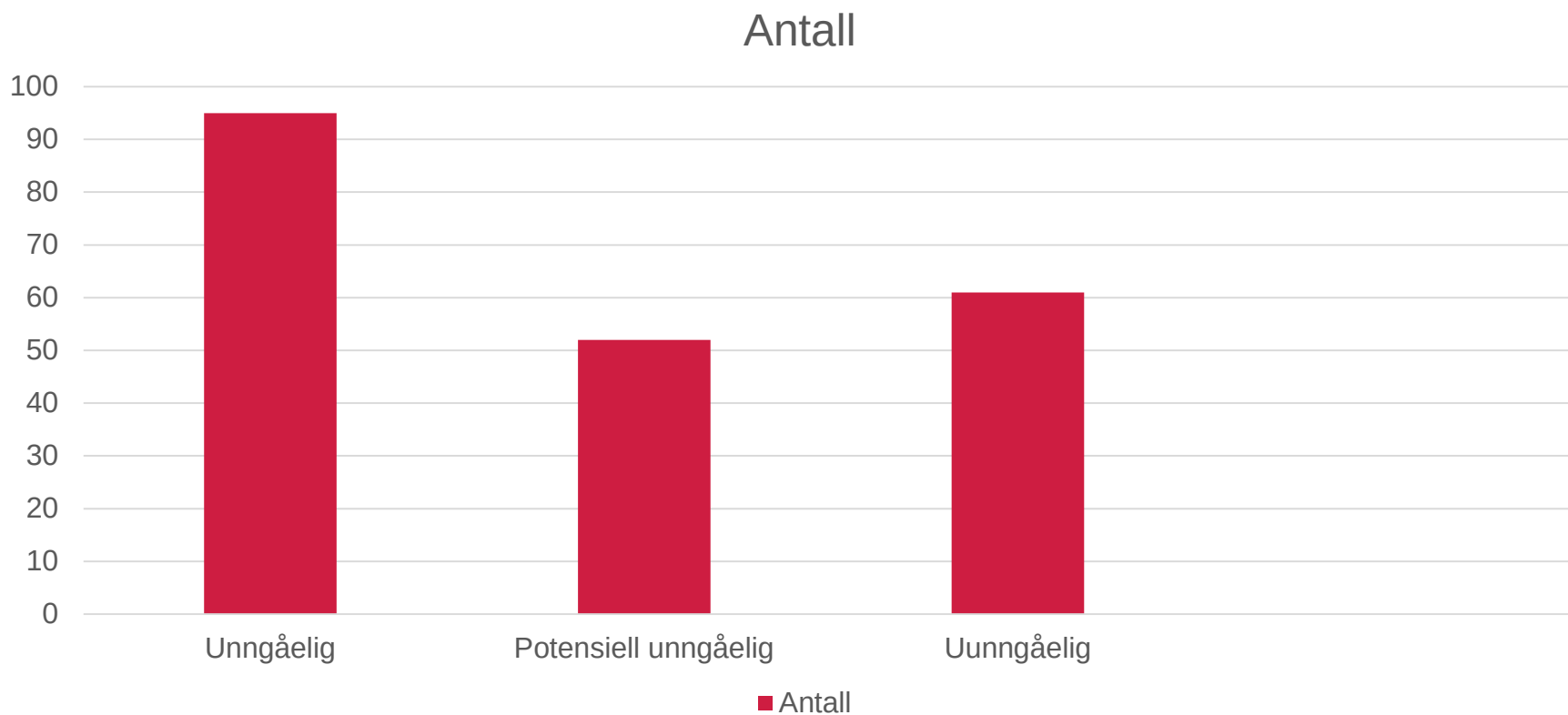
Hva sviktet?

Tilsynssaker fordelt på fødenivå – hendelser med særlig alvorlig utfall

	< 1000 fødsler/år (n=32)	≥ 1000 og < 2000 fødsler/år (n=9)	≥ 2000 fødsler/år (n=10)
Fødsler 2009-13	58331	57176	186925
Død/skade og svikt	61	39	58
Død eller skade/1000 fødsler	1,1	0,7	0,3
Odds ratio (95% CI)	3,4 (2,4-4,8)	2,2 (1,5-3,3)	1

Kunne skade eller dødsfall vært unngått?

Oppfølging av «Et trygt fødetilbud – Kvalitetskrav til fødselsomsorgen (2010)»

«Følges fastsatte kvalitetskrav i fødselsomsorgen»

Tidsskrift Nor Legeforen. 2017; 137

Hovedbudskap om fødeavdelinger (unntatt kvinneklinikker)

- Mange hadde ubesatte legestillinger, og noen avdelinger hadde problemer med å oppfylle kravet om firedelt vakt
- Undervisning og praktisk trening var i liten grad tverrfaglig og obligatorisk
- 68 % hadde ikke pediater i vakt
- 20 % hadde ikke tilgang på avansert fosterovervåking
- 23 % hadde ikke utarbeidet kriterier for hvilken type fosterovervåking som skulle brukes
- 27 % hadde systematiske hospiteringsordninger
- 63 % hadde sertifiseringsordninger i fosterovervåking

Det var litt om små fødeinstitusjoner.....

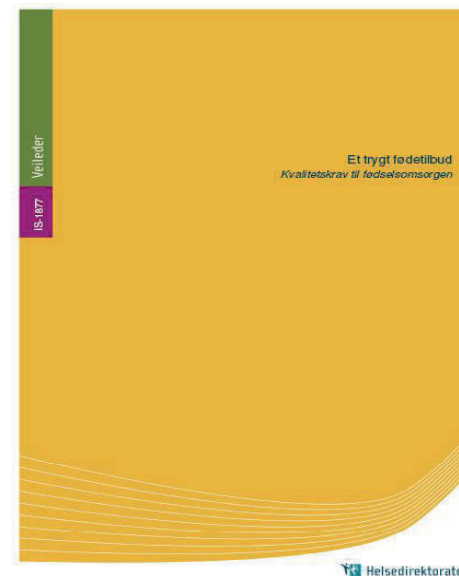
- Men hva med hjemmefødslene??

Et trygt fødetilbud – kvalitetskrav til fødselsomsorgen (2010)

- Organisering
- Oppgave- og funksjonsfordeling
- Selekttering, differensiering
- Kompetanse, undervisning, sertifisering
- Vaktordninger
- Rutiner for samhandling
- System for oppfølging av kravene
- Krav til informasjon og kommunikasjon

➔ spesifisert for hvert fødenivå

Prosentvis fordeling av fødslene i helseregionene

